

Beslutningsforslag nr. B 67. Fremsat den 3. april 1990 af justitsministeren (Engell)

Forslag til folketingsbeslutning

om en forsøgsordning med nye reaktioner over for unge lovovertrædere (ungdomskontrakter)

Folketinget tilslutter sig, at der ved justitsministerens og socialministerens foranstaltning iværksættes en forsøgsordning med ungdomskontrakter i en række udvalgte kommuner og politikredse.

Forsøgsordningen gælder primært for unge lovovertrædere i alderen 15-17 år, og gennemføres på grundlag af retsplejelovens regler om tiltalefrafald og bistandsloven.

Der lægges vægt på, at ungdomskontrakten indgås umiddelbart efter opklaringen af forbrydelsen. De sociale myndigheder udarbejder på baggrund af samtaler med den unge og dennes forældre kontraktens nærmere indhold, som skal godkendes af politiet. Det skal i alle tilfælde fastsættes som vilkår i kontrakten, at den unge holder sig kriminalitetsfri i kontraktperioden, som normalt ikke bør overstige 1 år og ikke være kortere end 3 måneder. Kontrakten underskrives foruden af politiet og de sociale myndigheder af den unge og dennes forældre.

I forsøgsområderne tilvejebringes de praktiske forudsætninger for, at unge lovovertrædere kan tilbydes at indgå en ungdomskontrakt, ved hvilken den unge forpligter sig til at deltage i visse nærmere opregnede aktiviteter m.v., der er umiddelbart mærkbare og relevante. Dette

kan dels ske ved en koordinering af de allerede eksisterende tilbud til unge i kommunen, dels ved etablering af nye kontakter om samarbejde med foreninger, arbejdsgivere m.fl.

Endvidere forudsættes indgået en aftale med de implicerede retter om, at vilkårene i ungdomskontrakten kan godkendes hurtigt efter indgåelsen.

De sociale myndigheder fører tilsyn med, at de aktiviteter, der er fastsat i kontrakten, overholdes. De sociale myndigheder skal hurtigt underrette politiet, hvis aktiviteterne ikke følges.

Forskrifterne for det centrale kriminalregister ændres, således at lovovertrædelsen ikke vil blive registreret på straffeattesten, hvis den unge gennemfører ungdomskontrakten.

Socialministeren og justitsministeren udarbejder vejledninger til politiet/anklagemyndigheden og de sociale myndigheder om fremgangsmåden ved indgåelse af ungdomskontrakter, om det nærmere indhold af kontrakterne og om tilsynet med overholdelsen af kontrakterne.

Der gennemføres systematiske undersøgelser af forsøgsordningens anvendelse og forløb.

F. t. beslutn. vedr. reaktioner over for unge lovovertrædere

Bemærkninger til forslaget

1. Beslutningsforslaget indebærer, at Folketinget giver tilslutning til, at der på grundlag af de gældende regler i retsplejeloven om tiltalefrafald og bistandsloven gennemføres en forsøgsordning med ungdomskontrakter i en række udvalgte kommuner og politikredse.

2. Spørgsmålet om nye reaktioner overfor unge lovovertrædere har tidligere været drøftet i Folketinget. I forbindelse med folketingsdebatten om unge lovovertrædere den 23. februar 1989 (forespørgsel F 14 til justitsministeren, Folketingstidende 1988/89, sp. 6906-6974) vedtoges et dagsordensforslag, som opfordrede regeringen til

- Inden den 1. oktober 1989 fra kommunale myndigheder og sagkyndige at indhente forslag med henblik på sådannede foranstaltninger over for unge lovovertrædere,
- på baggrund af den foreliggende redegørelse og de således indhentede yderligere informationer at udarbejde en egentlig plan for forbedring af indsatsen over for unge lovovertrædere med bl.a. en angivelse af det formodede behov for ressourcer og effektovervejelser,
- herefter at forelægge nødvendige lov- eller bevillingsforslag for Folketinget.

Baggrunden for forespørgslen var daværende justitsminister Erik Ninn-Hansens skriftlige redegørelse til Folketinget den 24. november 1988 om unge lovovertrædere, som for så vidt var en opfølgning af regeringens handlingsplan vedrørende børn fra marts 1988. I redegørelsen henvises til den undersøgelse, som forud var iværksat af Socialministeriet og Justitsministeriet og som resulterede i Justitsministeriets 'Rapport om unge lovovertrædere' (Justitsministeriet, november 1988). Redegørelsen munder ud i en skitse til en ny ordning, der skal kunne erstatte tiltalefrafaldene, og som muliggør fastsættelsen af reaktioner, som er umiddelbart mærkbare og som iværksettes hurtigt efter den begåede kriminalitet.

3. I overensstemmelse med det vedtagne dagsordensforslag har Justitsministeriet forhandlet skitsen til nye reaktioner med Socialministeriet og Socialstyrelsen, udvalgte kommuner og politikredse, Køben-

havns politis kriminalpræventive afdeling og Det kriminalpræventive Råd. Herudover har Justitsministeriet foretaget visse statistiske undersøgelser af ungdomskriminaliteten i Slagelse og Gladsaxe politikredse, jf. nedenfor under pkt. 9.

4. Efter gældende retspraksis vil unge lovovertrædere ofte have modtaget indtil flere tiltalefrafald og betingede domme, før der idømmes en ubetinget straf. Dette betyder, at den unge da vil have begået flere strafbare handlinger, førend der fra myndighedernes side - bortset fra eventuelle bødefølgelser - reageres på en umiddelbart mærkbar måde. Ved den enkelte sag kan der yderligere forløbe lang tid - ofte 6 måneder eller mere - fra det tidspunkt, hvor sagen er opklaret, og indtil tiltalefrafaldet meddeles. Hertil kommer en ofte manglende opfølgning af, om vilkårene for tiltalefrafaldet overholdes.

Disse forhold må betragtes som stødende for retsfølelsen. Dette gælder både set ud fra offerets og omverdenens synspunkt, og ud fra den unges synspunkt. Den unge får nemt følelsen af, at ingen reelt interesser sig for ham i denne periode.

Det har derfor fra begyndelsen været regeringens hensigt, at finde reaktioner, som er umiddelbart mærkbare, og som kan iværksettes hurtigt efter opklaringen af den begåede kriminalitet. En mere fast og konsekvent holdning fra myndighedernes side vil tillige kunne medvirke til at styrke de unges ansvarsbevidsthed. Samtidig skal de foreslåede reaktioner give en ramme og et perspektiv for den unge.

5. Ungdomskontrakten kan kort beskrives som en kontrakt, hvorved den unge med forældremyndighedsindehaverens samtykke forpligter sig til at deltage i visse nærmere opregnede aktiviteter m.v. mod, at anklagemyndigheden afstår fra yderligere retsforfølgning, og at lovovertrædelsen ikke bliver registreret på den unges straffeattest.

Kontrakten *etableres* ved at politiet, når efterforskningen er afsluttet, og der foreligger en bestyrtet tilståelse, straks vurderer om sagen egner sig til en ungdomskontrakt og herefter kontakter de sociale myndigheder, som umiddelbart herefter foretager en nærmere undersøgelse af den unges forhold og mulighe-

derne for at iværksætte en reaktion i form af en ungdomskontrakt.

Såfremt de sociale myndigheder skønner sagen egnet, udarbejdes i fællesskab med den unge og dennes forældre et udkast til en ungdomskontrakt.

De initiativer, som er fastsat i kontrakten, skal iværksættes straks efter indgåelsen.

Kontrakten skal udarbejdes individuelt, således at der konkret tages hensyn til den unges forhold. Kontrakten skal *indeholde* en plan, som fastlægger de initiativer, som inden for et bestemt tidsforløb skal udgøre en samlet og helhedsorienteret indsats over for den unge.

Det er ikke hensigten, at unge, der efter en lovovertrædelse får en ungdomskontrakt, skal stilles bedre end andre unge, og således kan opnå en økonomisk fordel som følge af den begåede lovovertrædelse.

Som eksempler på indhold af ungdomskontrakter kan nævnes:

a. Arbejds- og beskæftigelsesmæssige forhold.

Disse kan etableres i såvel offentligt som privat regi. For eksempel kommunale beskæftigelsesprojekter, ansættelse hos stadsgartneren, stadsingeniøren, hos DSB, i offentlige kontorer eller arbejds/læreforhold hos private arbejdsgivere, såsom landbrugsarbejde, fabriksarbejde, værkstedsarbejde m.v.

Der er mellem Justitsministeriet og Socialministeriet enighed om, at ovennævnte beskæftigelsesarbejder skal udføres på vilkår svarende til dem, der tilbydes andre unge f.eks. efter bistandslovens regler. Herved undgås en række væsentlige retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, som ville være forbundet med en ordning, der indebærer gratis udførelse af arbejde. En sådan ordning ville nemlig være vanskelig at adskille fra samfundstjeneste, der idømmes af domstolene for langt grovere kriminalitet, hvor der er forskyldt ubetinget frihedsstraf.

b. Skole/uddannelse/kursusvirksomhed.

Påbegyndelse af et egentligt uddannelsesforløb eller deltagelse i kurser, ophold på højskole, efterskole, søfartsskole, eller anden uddannelsesaktivitet.

c. Boligforhold.

Bestemmelser om, at den unge har bopæl hos forældre eller eventuelt anden fast bopæl efter de sociale myndigheders nærmere bestemmelse.

d. Fritidsbeskæftigelse.

Indmeldelse i forskellige former for klubber og foreninger, f.eks. fritidsklub, sportsklub eller anden privat forening.

e. Andre foranstaltninger i fritiden.

Disse foranstaltninger kan være, at den unge tilknyttes fritidstilbud, for eksempel vedrørende

krop og bevægelse. Andre tænkelige fritidstilbud kan for eksempel angå medieproduktion (radio, video, plakat, udstilling, litteratur, kunst- og kulturprodukter).

I en ungdomskontrakt vil der i særlige tilfælde efter en konkret vurdering som yderligere aftalevilkår kunne indgå behandling mod alkohol- og narkotikamisbrug, ligesom der vil kunne knyttes vilkår om betaling af erstatning.

Kontrakten skal ligeledes indeholde bestemmelser om tilsyn med kontraktens overholdelse og oplysninger om virkningen af kontraktbrud og betydningen af ny kriminalitet i kontraktperioden.

De sociale myndigheder fastsætter kontraktens løbetid, som normalt ikke bør overstige 1 år og ikke være kortere end 3 måneder. Praksis for opretholdelse af vilkår om tilsyn ved tiltalefrafald er idag ca. et år.

Kontrakten forelægges politiet til godkendelse. Hvis det undtagelsesvis drejer sig om sager, som det tilkommer Statsadvokaten at påtale, skal politiet i overensstemmelse med retsplejelovens sædvanlige kompetenceregler forelægge sagen for Statsadvokaten. Kontrakten underskrives foruden af de sociale myndigheder og politiet af den unge og dennes forældremyndighedsindehavere.

De initiativer, som er fastsat i kontrakten, skal iværksættes straks efter indgåelsen.

De sociale myndigheder står for tilsynet med, at de aktiviteter, der er fastsat i kontrakten, overholdes, og skal underrette politiet om eventuelle overtrædelser. Politiet afgør, om sagen skal indbringes for retten, jf. retsplejelovens § 723 a, stk. 4. Det er endvidere politiet, der påser overholdelsen af vilkår om straffri vandel i prøvetiden og om betaling af eventuel erstatning.

Justitsministeriet og Socialministeriet udarbejder vejledninger til henholdsvis politiet/anklagemyndigheden og de sociale myndigheder om indgåelse og indhold m.v. af ungdomskontrakter samt om tilsynet hermed.

Ungdomskontrakten skal især tilbydes unge 15-17-årige, der ikke er kommet ind i et mere fast kriminalitetsmønster, men som efter den gældende retspraksis står for ellers at skulle have tiltalefrafald med vilkår eller eventuelt den første betingede dom. Lovovertrædelser, der efter den gældende retspraksis afgøres med bøde/advarsel, er ikke omfattet. Der vil typisk være tale om første, anden eller tredjegangsløveovertrædere, der har begået indbrudstyveri eller andet tyveri, visse hærværksforhold eller brugstyveri af cykler eller knallerter eller helt enkeltstående brugstyverier af biler uden samtidig forvoldelse af konkret fare for skade på personer eller ting. Ungdomskontrakt bør ikke tilbydes unge der har begået volds handlinger.

6. Forsøgsordningen gennemføres på grundlag af de gældende regler i retsplejeloven om tiltalefrafald og bistandslovens særlige regler for børn og unge.

Det følger af retsplejelovens § 723, stk. 1, nr. 1 og 2, at tiltalefrafald kan meddeles unge lovovertrædere, når det fastsættes som vilkår, at der fastsættes hjælpeforanstaltninger efter § 33 i lov om social bistand (nr. 1), eller når sigtede var under 18 år på gerningstidspunktet, og der fastsættes samme vilkår, som i betingede domme, jf. straffelovens § 57 (nr. 2). Efter bistandslovens § 33 kan kommunalbestyrelsen meddele henstilling eller pålæg til forældremyndighedens indehaver med hensyn til den unges pleje eller behandling, opdragelse, uddannelse eller arbejde.

Det er Justitsministeriets og Socialministeriets opfattelse, at retsplejelovens § 723 og bistandslovens § 33 indeholder tilstrækkelig hjemmel til at indgå en ungdomskontrakt med de vilkår, som er nævnt ovenfor. Det er normalt de sociale myndigheder som står for tilsynet med, at den unge overholder vilkår, som gives i forbindelse med et tiltalefrafald.

Ifølge retsplejelovens § 723 a kan vilkår i tiltalefrafald kun fastsættes, såfremt den unge i retten har afgivet en uforbeholden tilståelse, hvis rigtighed er bestyrket, og såfremt vilkårene godkendes af retten. Ligeledes skal den underskrevne ungdomskontrakt godkendes af retten. For at opnå mulighed for hurtigt efter sagens opklaring at kunne iværksætte ungdomskontrakter er det derfor nødvendigt, at indgå aftaler med de implicerede retter om, at sager om tiltalefrafald med ungdomskontrakter bliver berammet og behandlet umiddelbart efter modtagelsen i retten.

Indsatsen efter den sociale lovgivning over for børn og unge ophører som hovedregel ved det fyldte 18. år, men kan i visse tilfælde med den unges samtykke opretholdes eller iværksættes for denne aldersgruppe. I tilfælde, hvor en ungdomskontrakt indgås efter at den unge er fyldt 18 år, kræves ikke samtykke fra forældremyndighedens indehaver.

7. Hovedsigtet med forsøgsordningen er at tilvejebringe erfaringer, der kan belyse ungdomskontrakternes praktiske virkemåde og brugbarhed, herunder spørgsmålet om muligheden for at finde egnede aktiviteter m.v. og om, hvorvidt de unge lovovertrædere, der indgår en ungdomskontrakt, vil være i stand til at overholde de aftalte vilkår. I forbindelse med forsøgsordningen vil der derfor blive gennemført løbende, systematiske undersøgelser af kontraktens antal, indhold og forløb, aktivitetsstederne, tilsynsordningen, klientellet m.v. Tilrettelæggelsen af disse undersøgelser vil ske i samarbejde med Socialministeriet og kan f.eks. henlægges til Det kriminalpræventive Råds sekretariat, idet der forudsættes nedsat en særlig styringskomité, der dels løbende skal tage stilling til de tvivlsspørgsmål, der måtte opstå dels skal evaluere forsøgsordningen efter en 2-årig forsøgsperiode.

Undersøgelserne skal tage sigte på en vurdering af, om ungdomskontrakterne skal indføres som permanent reaktion overfor unge lovovertrædere, eventuelt ved at der i retsplejelovens § 723 a og bistandslovens § 33 indføres en selvstændig hjemmel (henvisning) til ungdomskontrakter. Endvidere er det tanken i forbindelse med etableringen af en permanent ordning at skabe en særlig hjemmel til udenretlig indgåelse af kontrakterne.

Herved opnås mulighed for at indgå kontrakten endnu hurtigere efter sagens opklaring, og reaktionernes karakter af at være en kontrakt mellem samfundet og den unge (og dennes forældre) fremtræder tydeligere.

8. Udgifterne til forsøgsordningen vil blive holdt indenfor de eksisterende budgetrammer.

9. Udviklingen i de senere år viser et fald i antallet af tiltalefrafald over for unge lovovertrædere. For årene 1985-88 har udviklingen i det totale antal af tiltalefrafald, betingede og ubetingede domme samt bødeførelser for de 15-17 årige i forhold til det totale antal af tiltalefrafald, betingede og ubetingede domme samt bødeførelser været således:

	1985		1986		1987		1988	
	15-17 årige	Ialt	15-17 årige	Ialt	15-17 årige	Ialt	15-17 årige	Ialt
Tiltalefrafald	1.445	2.165	1.278	2.075	1.255	2.301	1.141	1.961
Betinget dom	425	8651	457	8.912	460	954	551	9.243
Ubetinget dom	147	14.116	112	14.291	136	14.915	112	15.675
Bødeførelser	8.307	73.187	7.958	76.828	7.512	81.842	7.611	86.619

Udviklingen på landsplan viser således et ikke ubetydeligt fald i antallet af tiltalefrafald, men til gengæld en mindre stigning i antallet af betingede domme.

Med hensyn til bødeførelserne, er det Justitsministeriets opfattelse, at dette system fungerer tilfredsstillende, og at bøderne gennemgående betales. Disse afgørelser indgår således ikke i regeringens planer om nye reaktioner. Med hensyn til de ubetingede domme, er der tale om unge som er belastede med hård kriminalitet, og for så vidt angår disse, henvises til pkt. 10 og Det kriminalpræventive råds Handleplan 5.

Justitsministeriet har foretaget visse undersøgelser af ungdomskriminaliteten - herunder særligt tiltalefrafaldene - i Gladsaxe og Slagelse politikredse med udgangspunkt i 1985. Disse politikredse blev udvalgt, idet de repræsenterer såvel landkommuner som kommuner med større bymæssig bebyggelse. Det bemærkes, at undersøgelsen er forbundet med nogen usikkerhed, da kriminaliteten ikke registreres i kriminalregistret efter de her angivne kriterier. For så vidt angår bødeførelserne bemærkes, at der i undersøgelsen (bortset fra recidivundersøgelsen) kun indgår de bøder, som er registreret i politikredsenes kriminalpolitis arkiver.

Undersøgelsen viser, at der blev meddelt ialt 44 tiltalefrafald til 42 personer i 1985 og 1986 for kriminalitet begået i *Gladsaxe politikreds* i 1985. Aldersmæssigt fordeler gruppen sig således, at 2 personer var 15 år på tidspunktet for sigtelsens rejsning, henholdsvis politimesterens resolution om tiltalefrafald, 15 var 16 år og 27 var 17 år. Blandt de undersøgte var der 5 kvinder og 2 udlændinge.

Hovedkriminaliteten var i 32 tilfælde indbrudstyverier, og kriminaliteten bestod i hovedsagen af 5 forhold og derunder. Der forelå tidligere kriminalitet i 13 tilfælde.

Med hensyn til recidivet viser undersøgelsen, at 30 af de 42 personer, som fik meddelt tiltalefrafald begik ny kriminalitet med ialt 73 afgørelser i perioden 1985-88. Dette svarer til, at ca. 71% af de unge, som fik meddelt tiltalefrafald begik ny kriminalitet indenfor nævnte periode. Afgørelserne fordeler sig med 32 bødeførelser, 23 betingede domme, 6 ubetingede domme og 12 tiltalefrafald. Undersøgelsen viser endvidere, at der var 21 personer (50%) som begik ny kriminalitet med tiltalefrafald eller betinget eller ubetinget frihedsstraf til følge. Der var yderligere 7 personer, som begik ny straffelovskriminalitet med bøde til følge, d.v.s. ialt 67% som begik ny straffelovskriminalitet. Herudover var der 2 personer som begik særlovskriminalitet med bøde til følge.

Hovedkriminaliteten var i 22 af tilfældene indbrudstyverier, og bestod i hovedsagen af 5 forhold og derunder.

Ialt blev der truffet 154 afgørelser overfor unge lovovertrædere for kriminalitet begået i Gladsaxe politikreds i ovennævnte periode, fordelt på betingede og ubetingede domme, bøder og tiltalefrafald.

Der blev, foruden de nævnte 44 tiltalefrafald, afsagt 36 betingede domme, 13 ubetingede domme og 61 bødeførelser. Kriminaliteten bestod hovedsagelig i indbrud, simpelt tyveri og vold. I perioden 1985-88 recidiverede i alt 56 af de 87 personer, som havde fået bøde, betinget dom eller ubetinget fængselsstraf, hvilket svarer til ca. 65%.

For så vidt angår *Slagelse politikreds* viser undersøgelsen, at der i 1985 og 1986 blev meddelt ialt 30 tiltalefrafald til unge lovovertrædere for kriminalitet begået i 1985. Aldersmæssigt fordeler gruppen af tiltalefrafald sig således, at 14 var 15 år på gerningstidspunktet, 12 var 16 år og 4 var 17 år. Blandt de unge var der 3 kvinder og 1 udlænding. Hovedkriminaliteten var i 23 af sagerne indbrudstyveri, og bestod i hovedsagen af 5 forhold og derunder. Ingen af de undersøgte havde tidligere begået alvorlig kriminalitet.

Undersøgelsen viser, at 20 af de undersøgte recidiverede med ialt 50 afgørelser for kriminalitet begået i perioden 1985-88. Dette svarer til, at ca. 65% af de unge, som modtog tiltalefrafald, begik ny kriminalitet indenfor nævnte periode. Afgørelserne fordeler sig med 17 bødeførelser, 15 ubetingede domme, 9 betingede domme og 9 tiltalefrafald. Undersøgelsen viser endvidere, at der i nævnte periode var 13 personer eller ca. 43% som begik ny kriminalitet med tiltalefrafald eller betinget eller ubetinget frihedsstraf til følge. Der var yderligere 2 personer, som begik ny straffelovskriminalitet, som medførte bødestraf, d.v.s. ialt 50% som begik ny straffelovskriminalitet. Herudover var der 5 personer som begik særlovskriminalitet med bøde til følge.

Ialt blev der truffet 55 afgørelser overfor unge lovovertrædere for kriminalitet begået i Slagelse politikreds i ovennævnte periode, fordelt på betingede og ubetingede domme, bøder og tiltalefrafald.

Der blev, foruden de nævnte 30 tiltalefrafald, afsagt 11 betingede domme, 5 ubetingede domme og 9 bødeførelser. Kriminaliteten bestod i hovedsagen af indbrud og simpelt tyveri.

I perioden 1985-88 recidiverede ialt 19 af de 25 personer, som havde fået bøde eller betinget eller ubetinget frihedsstraf, hvilket svarer til ca. 75%. Af de 4 personer, som fik ubetinget frihedsstraf recidiverede de 3 indenfor nævnte periode. 10 af de 11 betinget dømte recidiverede og 5 af de 9 personer med bødeførelser recidiverede.

Undersøgelserne i Gladsaxe og Slagelse politikreds viser en sanktionsfordeling, som ganske godt svarer til landsgennemsnittet, bortset fra bødeførelserne. Det er naturligvis vanskeligt at drage sikre konklusioner på et så spinkelt grundlag. Undersøgelserne synes imidlertid - med nogen usikkerhed - at vise, at unge lovovertrædere, som har modtaget tiltalefrafald eller måske første betingede dom, recidiverer i et ikke ubetydeligt omfang, ofte med betinget eller ubetinget frihedsstraf til følge.

10. Regeringens forslag til nye reaktioner over for unge lovovertrædere vedrører som nævnt den gruppe, som efter gældende praksis ville have fået meddelt et tiltalefråfald eller eventuelt betinget dom. Forslaget vedrører ikke den væsentligt mindre gruppe af unge lovovertrædere, som efter gældende ret står til en ubetinget fængselsstraf. Der er her tale om en gruppe af så hårdt belastede unge, at de næppe vil kunne overholde vilkårene i en ungdomskontrakt, ligesom hensynet til retshåndhævelsen vil gøre ungdomskontrakten til en inadækvat reaktion.

I Det kriminalpræventive Råds regie foregår imidlertid en forsøgsordning som bl.a. omfatter denne gruppe af hårdt belastede unge - den såkaldte Handleplan 5.

Forsøgsordningen indebærer, at der oprettes lokale tværfaglige samråd under SSP-udvalgene som består af repræsentanter for social- og sundhedsforvaltningen, skole-, kultur- og fritidsforvaltningen, politiet, anklagemyndigheden, kriminalforsorgen og eventuelt amtslige institutioner. Samrådet skal bl.a. øge muligheden for at iværksætte de mest hensigtsmæssige reaktioner og handleplaner over for unge, der har været involveret i kriminalitet. I Handleplanen ind-

går hvilke tiltag indenfor bolig-, fritids-, uddannelse- og arbejdsområdet, der bør iværksættes. Handleplanens iværksættelse forudsætter forældrenes samtykke, ligesom ved ungdomskontrakterne forudsætter Handleplan 5, at der meddeles den unge et tiltalefråfald. Forsøgsordningen er iværksat i 3 kommuner.

11. Regeringen har som led i overvejelserne om nye reaktioner over for unge lovovertrædere overvejet at etablere en forsøgsordning med de såkaldte konfliktråd, hvor lovovertræderen og offeret kan mødes og eventuelt forlige sagen.

Siden 1982 har der i Norge været en forsøgsordning med konfliktråd. Forsøgsordningen foregår indenfor rammerne af den gældende lovgivning, og er igangsat af Socialministeriet og Justitsministeriet. Forsøgsperioden udløb med udgangen af 1989, men der foreligger endnu ikke nogen gennemgribende sanktionsundersøgelse. En evalueringsrapport forventes at foreligge i løbet af dette år. Regeringen vil overveje spørgsmålet om gennemførelse af forsøg med konfliktråd i Danmark, når den norske undersøgelse foreligger.